

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRPS/412/2011/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

82/2012. (II. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. július 21-én előterjesztett **panaszát** a 2012. február 15-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Ny. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2011. július 21-én nyújtotta be panaszát a Testület elektronikus panaszbejelentő nyomtatványán, amelyet ugyanazon a napon aláírásával megerősítve is megküldött.

A panaszos beadványában előadja, hogy 2011. július 20-án 17 óra után találkozója volt D. településen, a helyi presszóban egy ismerősével. A találkozó során megivott 2 nagyfröccsöt. A panaszosnak eközben egy – a presszóba betérő – másik ismerőse elmondta, úgy látta, hogy a panaszos határban lévő burgonyaföldjén több bokor termését is felszedte valaki. A panaszos ezt követően hazament, megvacsorázott, majd a felesége kivitte gépkocsival a határba, ahol

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

azt tapasztalta, hogy 34 bokor termése eltűnt. Mivel megítélése szerint szépen látszottak a nyomok, bement a helyi őrsre bejelenteni a lopást. A rendőrség udvarán a panaszoszt két rendőr fogadta, akiknek beszámolt a történetéről, és megnevezett egy személyt azok közül, akik napközben a burgonyaföld közelében tartózkodtak. Elmondta a rendőröknek azt is, hogy 2011. július 1-jén ugyanilyen ügyben már tett feljelentést. A rendőrök kérték a panaszoszt, foglaljon helyet az előtérben, majd rövid idő elteltével egyikük tájékoztatta, hogy másnap reggel $\frac{3}{4}$ 8-kor tehet feljelentést, és kérte a panaszoszt, akkor ne legyen ittas. A panaszos erre közölte, hogy a lopás aznap történt, és azonnal szeretne feljelentést tenni, mert másnap ráadásul dolgozik, a rendőr azonban megnyugtatta, hogy adnak neki igazolást.

Ekkor a panaszos – mivel azonosító számot nem viselt – megkérdezte a rendőr nevét, aki azt csak másodszori kérdésére árulta el. Ezek után elment az őrsről, és felhívta a 112-es segélyhívó számot, ahol közölte vele az ügyeletes, hogy menjen haza, a kollégái hamarosan keresni fogják. Körülbelül 20 perc elteltével a panaszos útközben találkozott is a szolgálati gépjárművel, amelyben három rendőr és egy polgárőr utazott. A rendőrök tájékoztak, merre találják a burgonyatáblát, mire a panaszos útba igazította őket, és közölte, feleségével ő is kimegy. A rendőrök nem mutatkoztak be.

A helyszínen a panaszos megmutatta a nyomokat, a rendőrök szerint azonban azok nem voltak elég mélyek ahhoz, hogy kiöntsék. A panaszos elmondása szerint a rendőrök a burgonya közé nem mentek be a többi nyomot megtekinteni, illetve a kár nagyságát megbecsülni, még a lábnyomokat sem mérték meg. A panaszos nehezményezi, hogy a rendőr azt mondta neki, lopás előtt ne igyon meg két fröccsöt. Sétélmezi, hogy mindössze öt percet töltöttek kint a rendőrök, és még a panaszos által megnevezett személyeket sem kérdezték meg, hogy a panaszos egyáltalán igazat mond-e.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása érdekében megkereséssel fordult az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, és kérte az intézkedéssel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Ny. városi Rendőrkapitányság megbízott vezetőjének 2011. november 17-én kelt tájékoztatása szerint 2011. július 20-án 8 órától 20 óráig O. F. r. főtörzsőrmester és C. Á. r. őrmester láttak el járőrszolgálatot a D. települési Rendőrőrs illetékességi területén. 18 óra 30 perckor az eligazításban meghatározottak szerint a rendőrök bevonultak a D. települési Rendőrőrsre ügyirat-feldolgozás és szolgálatátadás céljából. 18 óra 40 perc körül a rendőrőrs váró helyiségében megjelent a panaszos, aki bejelentést tett, miszerint D. település külterületén, a V. tanyán található körbekerítetlen burgonyaföldjéről ismeretlen személy burgonyát tulajdonított el. Elmondta, hogy erről T. F. demecseri lakostól szerzett tudomást.

A rendőrök közölték a panasossal, hogy a bejelentését tudomásul vették, és amint V. L. r. főtörzsőrmester – aki a bűnügyi technikus, és egyben az éjszakai szolgálatot látja el – az őrsre érkezik, a helyszínre kimennek, és a szükséges elsődleges intézkedéseket megteszik.

A panasossal a két rendőr közölte, hogy – mivel erős alkoholos befolyásoltság alatt áll – feljelentési jegyzőkönyvet nem tudnak tőle felvenni. Kérték, hogy másnap reggel fáradjon be

az őrre feljelentését megtenni. A panaszos erre azonnali intézkedést kért, kérte továbbá a két rendőr nevének és rendfokozatának megadását, az utóbbinak a rendőrök azonnal eleget tettek.

A rendőrök elmondása szerint a panaszos szemmel láthatóan erősen ittas állapotban volt, leheletén erős alkoholszag érződött, dülöngélt, mozgása koordinálatlan volt. Megjegyzést azonban ezzel kapcsolatban nem tettek a panaszosnak.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: MRFK) központi ügyelete 19 órakor utasította a szolgálatot ellátó rendőröket, hogy menjenek a helyszínre, mert a panaszos burgonyalopásról tett bejelentést. Ezt követően a rendőrörsre korábban beérkezett bűnügyi technikussal együtt a r. főtörzsőrmester és a r. őrmester megjelentek a helyszínen.

Az intézkedő rendőrök az évszaknak megfelelő rendszeresített egyenruhában látták el a szolgálatukat, amelyre névkitűzőt, szolgálati jelvényt, rendfokozati váll-lapot és állományjelzőt helyeztek fel. A helyszínre kikerkezve láthatósági átvetőt is viseltek.

A kapitányságvezető beszámolt arról, hogy a helyszín közelében lévő két lakóház környékén az intézkedő rendőrök adatgyűjtést hajtottak végre, amely során érdemleges információ nem jutott a tudomásukra. Ezután a sértett helyszínre érkezését követően nyomkutatót fogatosítottak, amely szintén nem vezetett eredményre. Mivel a rendőri intézkedés során, illetve azt megelőzően a délutáni órákban a helyszínen esett az eső, nyomkövető kutya indítására nem került sor. A bűnügyi technikus nyomot nem rögzített, mivel a helyszínen feltalált lábbeli-nyomok és nyomtörödékek esőáztatottak, elcsúszottak voltak, így sem mérésére, sem metrikus fényképfelvétellel történő rögzítésre, sem megmintázásra nem voltak alkalmasak.

A panaszos 2011. július 20-án tett bejelentésével kapcsolatban D. települési Rendőrörsén tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt szabálysértési eljárást folytattak le, amit 2011. augusztus 19-én – mivel az eljárás alá vont személy kiléte nem nyert megállapítást – megszüntettek.

2) Az intézkedő rendőrök 2011. július 20-án tett jelentése szerint a panaszos 19 órakor bejelentést tett, miszerint ismeretlen személyek a burgonyaföldjén 32 tő burgonyát eltulajdonítottak.

Ezt követően a r. főtörzsőrmester és a r. őrmester megjelentek a helyszínen, ahol a panaszos elmondta, hogy az intézkedés napján 6 óra 25 perc körül járt kint az ültetvényesben, hogy megtekintse, hogyan fejlődik a burgonya, és milyen mezőgazdasági munkákat kell rajta végezni. Elmondta továbbá, hogy aznap 18 óra 30 perc körül T. F. értesítette telefonon, hogy pár tő burgonyát valaki felszedett. Elmondta azt is, hogy ezt követően kiment a földjére, hogy megtekintse, mennyi burgonyát vittek el az ismeretlen személyek. Rongálási kár nem keletkezett, a lopási kár 3200 Ft.

A helyszínt megtekintve a rendőrök megállapították, hogy a telek nincs körbekerítve, így bárki szabadon oda mehetett, és elvihette a burgonyát. Megállapították továbbá, hogy ott rögzítésre alkalmas nyom nincs, mivel a délutáni órákban eső esett.

Ezt követően az intézkedő rendőrök a helyszínen adatgyűjtést végeztek. Az annak során megkérdezett S. J. elmondta, hogy aznap nagy gépkocsi forgalmat tapasztalt, és sok kerékpárost látott, nem észlelt azonban olyan személyt, aki burgonyát vitt volna. Sz. T. elmondta, nem tudja, hogy arra kinek és milyen földje van. Elmondta azt is, hogy a nap folyamán sok gépkocsi, illetve kerékpáros járt a környéken, de olyan személyt nem látott, aki burgonyát vitt volna. A rendőrök több – érdemleges információval szolgálni tudó – személyt felkutatni nem tudtak, mivel kevés lakóház található a környéken.

3) Az intézkedő rendőrök 2011. november 16-án kelt jelentésükben az alábbi kiegészítéseket tették.

A panaszos a bejelentésekor szemmel láthatóan erősen ittas állapotban volt, leheletén erős alkoholszag érződött, és mozgása dülöngélő, koordinálatlan volt. Az eljáró rendőrök közölték vele, hogy mivel alkoholos befolyásoltság alatt áll, vallomását nem tudják felvenni. Kérték, hogy másnap reggel menjen be a feljelentést megtenni. A panaszos azonnali intézkedést kért, kérte továbbá a rendőrök nevét és rendfokozatát, amit utóbbiak közöltek vele. Nem értették azonban a rendőrök, hogy azt miért kérdezte, mivel az évszaknak megfelelő ruházat, valamint láthatósági mellény volt rajtuk, amin a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ban meghatározottak szerint névkitűzőt, jelvényt, rendfokozati válllapot, valamint állományjelzőt helyeztek el.

A panaszost tájékoztatták arról, hogy a bejelentését tudomásul vették, és a bűnügyi technikus érkezésekor – ami a bejelentést követően fél órán belül volt várható – a helyszínt megtekintik, és a szükséges elsődleges intézkedéseket megteszik.

Ezt követően a panaszos a rendőrorrsról eltávozott, majd 19 órakor a MRFK ügyelete utasította a rendőröket, hogy menjenek a helyszínre, mivel a panaszos oda is bejelentette a lopást. Az ügyeletes tiszttel közölték, hogy a helyszínre indulnak. Időközben megérkezett a D. települési Rendőrorrsra a bűnügyi technikus is, vele együtt indultak el. Útközben beérték a panaszost, és megkérték, hogy menjen ki a helyszínre, és mutassa meg, hogy pontosan melyik az ő tulajdonában lévő földterület, ahol a lopás történt.

Ezt követően, 19 óra 10 perc körüli időben megérkeztek D. település, V. tanyára, ahol a panaszos megérkezéséig a lakókörnyezetben adatgyűjtést végeztek, majd megérkezését követően a panaszos megmutatta a pontos helyszínt. A Sz. útról nyugati irányba kb. 60 métert mentek gépkocsival, ahol az Rtv. 20. §-ban meghatározott ruházatban és felszerelt láthatósági mellényben szálltak ki a gépkocsiból, majd a földútnál északi irányba kb. 50 métert haladtak a burgonyaföld melletti tarlón.

A sértett megmutatta a felszedett burgonyatövek helyét, ahol értékelhető lábnyomokat nem sikerült feltalálni, mivel az eső szemerklét, és az ott lévő nyomok értékelhetetlenek voltak, nyomkövető kutya indítására sem volt lehetőség.

4) A bűnügyi technikus 2011. november 15-én kelt jelentése az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A bűnügyi technikus a r. főtörzsőrmesterrel, valamint a r. őrmesterrel együtt megjelent a helyszínen, ahol a panaszos megérkezéséig adatgyűjtést végeztek, azonban a cselekmény

elkövetőjével kapcsolatban érdemleges információ nem jutott a tudomásukra. A panaszos helyszínre érkezését követően a Sz. útról kb. 60 m-t nyugati irányba mentek egy földúton, ahol a panaszos burgonyaültetvénye volt. Innen gyalogosan északi irányba haladtak kb. 50 m-t a burgonyaföld melletti parcellaszakaszon, amely feltehetően egy búzatábla volt. A panaszos megmutatta a felszedett burgonyatövek helyét, amit megtekintve a bűnügyi helyszínelő megállapította, hogy a kriminalisztika szabályait figyelembe véve sem mérésre, sem metrikus fényképfelvétellel történő rögzítésre, sem megmintázásra alkalmas lábbeli nyom, vagy nyomtöredék nem volt, mivel azok elcsúszottak, esőtől áztatottak voltak.

A nyomrögzítést tehát az nehezítette, hogy a rendőri intézkedés során, valamint a délutáni órákban is esett az eső, továbbá az elkövetés pontos ideje sem volt meghatározható. A panaszos elmondása szerint a burgonyaföld melletti levágott búzatáblán folyamatos mozgás zajlott a szalmabálák gyűjtése során. Az időjárási viszonyokat figyelembe véve nyomkövető kutya indítására sem volt mód. Az elvégzett adatgyűjtések során beszerzett információ és a helyszín megtekintése alkalmával az sem volt megállapítható, hogy az elkövető gyalogosan távozott a helyszínről, vagy sem. A bűncselekmény elkövetése és a rendőri intézkedés megkezdése közötti időintervallum pontosan nem volt behatárolható, de legalább 6 óra kellett, hogy legyen, ami a szagnyom-követés szempontjából nagy időkiesés, továbbá a szalmabálákat gyűjtő személyek személyi szagmaradványa is keresztezhetette, fedhette az elkövetők helyszíni szagmaradványát.

Fentiekre tekintettel a bűnügyi technikus által elvégzendő nyomrögzítésre, illetve nyomkövető kutya indítására nem volt mód.

III.

A Testület elsőként azt értékelte, hogy vizsgálhatja-e a panaszos azon sérelmét, miszerint a rendőrkapitányságon megtagadták tőle a feljelentés felvételét.

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette. A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentés: minden olyan, formához nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz.

A Testület a panaszolt mulasztás tekintetében az alábbiakra mutat rá. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen esetben a panaszos a büntetőeljárás körébe tartozó mulasztást sérelmezett, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárás tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ennek a kérdésnek a vizsgálatánál figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a sérelmezett mulasztással szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhet, illetve élhetett volna, a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

A Testület ezért a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján azt vizsgálta, hogy az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek-e intézkedési- és azonosítási kötelezettségüknek. Vizsgálta továbbá az intézkedő rendőrök által megválasztott hangnemet.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, valamint az 54. §-ában írt emberi méltósághoz való jogát.

1) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem teljesítették megfelelően intézkedési kötelezettségüket. Sérelmezte, hogy a rendőrök a burgonya közé nem mentek be a többi nyomot megtekinteni, illetve a kár nagyságát megbecsülni, még a lábnyomokat sem mérték meg. Nehezményezi, hogy mindössze öt percet töltöttek kint a rendőrök, és még a panaszos által megnevezett személyeket sem kérdezték meg, hogy a panaszos egyáltalán igazat mond-e.

Az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentése szerint a panaszost – a rendőrsőn való megjelenésekor – tájékoztatták arról, hogy a bejelentését tudomásul vették, és a bűnügyi technikus érkezésekor – ami a bejelentést követően fél órán belül volt várható – a helyszínt

megtekintik, és a szükséges elsődleges intézkedéseket megteszik. A bűnügyi technikus megérkezését követően a rendőrök 19 óra 10 perc körüli időben érkeztek meg a Veres tanyára, ahol a panaszos megérkezéséig a lakókörnyezetben adatgyűjtést végeztek, majd a panaszos megérkezését követően megtekintették a pontos helyszínt. Megmutatta továbbá a panaszos felszedett burgonyatövek helyét, ahol értékelhető lábnyomokat nem sikerült feltalálni, mivel az eső szemerkezt, és az ott lévő nyomok értékelhetetlenek voltak, nyomkövető kutya indítására sem volt lehetőség. Fentieket a bűnügyi technikus is megerősítette jelentésében.

A rendőrség intézkedési kötelezettségét az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. Az Rtv. előírásait az intézkedés idején hatályban volt, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdésében az alábbiakkal egészíti ki: „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli”.

Jelen esetben tehát a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák felhatalmazták és kötelezték őket annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Ugyanezt a megközelítést alkalmazza a Testület akkor is, amikor – mint jelen esetben – a panasz tárgya, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény, vagy szabálysértés áldozatának nem adta meg a tőle elvárható segítséget. A Testület ilyen esetekben is azt vizsgálja (a jogsértő cselekmény megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a panaszos által sérelmezett bűncselekmény vagy szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, és ennek fényében értékeli a rendőrség tevékenységét.

Kétségtelen, hogy a panaszos bejelentése, amelyben burgonyalopásról számolt be, a rendőrök oldalán a már hivatkozott Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettséget teremtett. Megállapítható, hogy a panaszos feljelentése alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos sérelmére ismeretlen személy jogellenes cselekményt követett el, ezért a rendőr köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni.

Az adott körülmények között tehát a panaszosi bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben előadták, hogy az elkövetés helyszínének környékén mindössze két lakóház található. Ezek lakóit az ügyvel kapcsolatban – még a panaszos kiérkezését megelőzően – meghallgatták, érdemleges információ azonban nem jutott a tudomásukra.

A bűnügyi technikus jelentésében arról számol be, hogy a helyszínen a kriminalisztika szabályait figyelembe véve sem mérésre, sem metrikus fényképfelvétellel történő rögzítésre, sem megmintázásra alkalmas lábbelinyom, vagy nyomtöredék nem volt, mivel azok elcsúszottak, esőtől áztatottak voltak.

A nyomrögzítést tehát az nehezítette, hogy a rendőri intézkedés során, valamint a délutáni órákban is esett az eső, továbbá az elkövetés pontos ideje sem volt meghatározható. A panaszos elmondása szerint a burgonyaföld melletti levágott búzatáblán folyamatos mozgás zajlott a szalmabálák gyűjtése során. Az időjárási viszonyokat figyelembe véve nyomkövető kutya indítására sem volt mód. Az elvégzett adatgyűjtések során beszerzett információ és a helyszín megtekintése alkalmával az sem volt megállapítható, hogy az elkövető gyalogosan távozott a helyszínről, vagy sem. A bűncselekmény elkövetése és a rendőri intézkedés megkezdése közötti időintervallum pontosan nem volt behatárolható, de legalább 6 óra kellett, hogy legyen, ami a szagnyom-követés szempontjából nagy időkiesés, továbbá a szalmabálákat gyűjtő személyek személyi szagmaradványa is keresztezhetette, fedhette az elkövetők helyszíni szagmaradványát. Fentiekre tekintettel a bűnügyi technikus által elvégzendő nyomrögzítésre, illetve nyomkövető kutya indítására nem volt mód.

A rendőrség előadását erősíti az a tény, hogy az intézkedés napján az egész ország időjárását sok csapadék – eső, zápor, zivatar, helyenként felhőszakadás, és jégeső – jellemezte.

A Testület erre tekintettel elfogadta a rendőrök előadását arra vonatkozóan, hogy intézkedési kötelezettségüknek a helyszínen megfelelően eleget tettek.

A Testület nem állapított meg rendőri mulasztást az intézkedési kötelezettség teljesítése kapcsán, ezért arra a következtetésre jutott, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök fellépése nyomán a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának megsértése nem valósult meg.

2) A panaszos sérelmezi, hogy miután arra kérte a rendőr, hogy másnap reggel menjen vissza feljelentést tenni, és ő megkérdezte a nevét – mivel azonosító számot nem viselt –, azt a rendőr csak másodszori kérdésére árulta el. A rendőrök a panaszos előadása szerint a burgonyaföldre kiérkezésükkor sem mutatkoztak be.

Az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentésükben rögzítik, hogy a panaszos kérte nevüket és rendfokozatukat, amit azonnal közöltek vele. Leírják továbbá, hogy az évszaknak megfelelő ruházat, valamint a láthatósági mellény volt rajtuk, amin az Rtv. 20. §-ban meghatározottak szerint névkitűzőt, jelvényt, rendfokozati váll-lapot, valamint állományjelzőt helyeztek el.

a) Jelen esetben akkor, amikor a panaszos a rendőrkapitányságon megjelent, a jelentés szerint Rtv. szerinti rendőri intézkedésre nem került sor, így a rendőröket az Rtv. 20. § szerinti azonosítási kötelezettség nem terhelte. Kötelesek voltak azonban az Rtv. 24. §-a alapján a tőlük elvárható felvilágosítást megadni. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint ugyanis „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.”

A rendőri és a panaszosi állítások egybehangzóak a tekintetben, hogy a rendőrök a panaszos kérésére közölték nevüket, ellentét abban mutatkozik, hogy ez a panaszos kérésére azonnal, vagy csak a második kérést követően hangzott el.

Tekintettel arra, hogy az eljáró rendőr felvilágosítás-adási kötelezettségének minden kétséget kizáróan eleget tett, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát e tekintetben nem érte sérelem.

b) A panaszos azt is sérelmezte, hogy a rendőrök nem viseltek azonosító számot, illetve nem mutatkoztak be akkor, amikor a burgonyaföldre kiérkeztek.

Tekintettel arra, hogy a helyszínre ugyanaz a két rendőr ment ki bűnügyi technikus kollégájukkal, akikkel a panaszos a rendőrkapitányságon kb. 30 perccel korábban beszélt, a Testület nem vizsgálta, hogy a rendőrök nevüket- és jelvéyszámukat ismételtelen közölték-e, mivel azt ugyanezen eljárás egy korábbi szakaszában már megtették, és a panaszos kilétükről kétséget kizáróan tudomással bírt, hiszen panaszában az intézkedő r. törzsőrmester nevét is megjelöli.

Az azonosító szám viselésével kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 20. § (1) bekezdésére, amely szerint a rendőrt intézkedése során vagy az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

A tekintetben, hogy a rendőrök azonosító számukat viselték-e, ellentmondás állt fent az előadások között, a jelentés szerint ugyanis az évszaknak megfelelő ruházat, valamint a láthatósági mellény volt rajtuk, amin az Rtv. 20. §-ban meghatározottak szerint névkitűzöt, jelvényt, rendfokozati váll-lapot, valamint állományjelzőt helyeztek el.

A Testület az azonosító szám viselése tekintetében a panaszosi és a rendőri előadások közötti ellentmondást nem tudta feloldani, ezért úgy foglalt állást, hogy e tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

3) A panaszos kifogásolja, hogy az eljáró rendőr arra kérte, másnap józanul jelenjen meg a rendőrkapitányságon. A Testület a fenti kifogást a panaszos becsületét sértő megjegyzésként értékelte, és vizsgálta, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek-e az Rtv. 2. §-ában foglalt kötelezettségüknek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon

rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

Az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentésükben arról számolnak be, hogy a panaszos a bejelentésekor szemmel láthatóan erősen ittas állapotban volt, leheletén erős alkoholszag érződött, és mozgása dülöngélő, koordinálatlan volt. Közölték vele, hogy mivel alkoholos befolyásoltság alatt áll, vallomását nem tudják felvenni. Kérték, hogy másnap reggel menjen be a feljelentést megtenni.

Nem fér tehát kétség ahhoz, hogy a rendőrök tettek megjegyzést a panaszos ittasságával kapcsolatban. Annak értékelése, hogy indokolt volt-e erre hivatkozva a panaszost arra kérni, hogy a feljelentését másnap tegye meg (tehát, hogy tartalmilag jogszerű volt-e erre hivatkozva eltekinteni a feljelentés felvételétől), a III. rész elején kifejtettek szerint nem a Testület, hanem a Be. 196. § szerinti panasz alapján eljáró ügyész hatáskörébe tartozik. Annak értékelésekor azonban, hogy ez a megjegyzés a panaszos becsületét sérthette-e, annak van jelentősége, hogy az milyen hangnemben hangzott el.

Tekintettel arra, hogy – egyéb bizonyítási eszköz hiányában – a Testületnek a panaszos és a rendőrök közötti párbeszéd rekonstruálása nem állt módjában, abban a kérdésben sem tudott állást foglalni, hogy az a panaszos becsületét sérthette-e. Fentiekre tekintettel a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök megjegyzése tekintetében a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy megfelelően teljesítették a rendőrök intézkedési kötelezettségüket a helyszínen, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Tekintettel arra, hogy az eljáró rendőrök minden kétséget kizáróan bemutatkoztak, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát e tekintetben nem érte sérelem. A Testület a panaszosi és a rendőri előadások közötti ellentmondást nem tudta feloldani az azonosító szám viselése, valamint az intézkedő rendőrnek a panaszos ittasságára vonatkozó megjegyzése tekintetében, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz, valamint emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012. február 15.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET